

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

Enota za epidemiologijo

L J U B L J A N A , Trubarjeva 2

Štev.: 03-130/lo

Datum: 12. lo. 1967

PREDMET: Uvajanje imunizacije proti ošpicam

Zaradi visoke obolenosti za ošpicami (letno prijavljenih povprečno 4000 primerov, letos pa že v prvi polovici leta 1965) težkega poteka bolezni in številnih komplikacij, ki puščajo tudi trajne posledice smo z veseljem sprejeli vest, da Imunološki zavod proizvaja živo atenuirano cepivo proti ošpicam in da je to cepivo že registrirano.

Po posvetu s strokovnjaki pediatri in infektolegi ter predstavniki regionalnih zavodov za zdravstveno varstvo smo se odločili uvesti cepljenje proti ošpicam v naši republike.

V prvem letu bi v to cepljenje zajeli samo toliko otrok, kolikor jih je možno kontrolirati v času ko se ev. pokaze postvakcinalna reakcija. Smatramo, da bo cepljenje s tem ko bo zaščitilo otroke pred boleznijo in njenimi posledicami - preprečilo tudi težave, ki so v zvezi z širjenjem ošpic pojavljajo v otroških kolektivih pa tudi v podjetjih zaposlenih mater, ki nujno zaradi nege otroka izostajajo iz dela.

Upamo, da boste cepljenje proti ošpicam, ki bo sicer prvo leto organizirano na prostovoljni podlagi sprejeli z polnim razumevanjem in mu dali vso podporo pri organizaciji in izvedbi.

Cepljenje se lahko opravlja preko vsega leta, vskladiti pa ga je treba z ostalimi obveznimi cepljenji, tako da bo med njimi zagotovljen po zakonu predpisani presledek treh tednov, oziroma 42 dni po imunizaciji proti tuberkulozi.

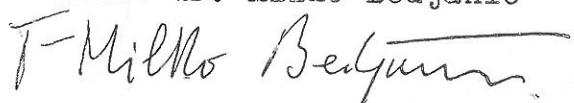
Cepivo bo na voljo v našem zavodu obenem z evidenčnimi listi za spremeljanje poteka vakcinalne reakcije.

Prosimo, da nas obvestite o predvidenem obsegu in organizaciji cepljenja na vašem področju.

Priloge:

1. Navodilo za uporabo cepiva
2. Vzorec evidenčnega lista o poteku vakc.reakcije

Vodja enote za epidemiologijo:
Prof. dr. Milko Bedjanič

ZAVOD SRS ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

Enota za epidemiologijo

L j u b l j a n a , Trubarjeva 2

Štev.: 03-385/1

Datum: 15/12-1966

Na podlagi drugega odstavka 40.člena pravilnika o pogojih in načinu imunizacije proti nalezljivim boleznim (Ur.l.SFRJ, št.2/65) predpisuje Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo (št. 512-2/66, z dne 17/11. 1966) na predlog Zavoda SRS za zdravstveno varstvo naslednji

IMUNIZACIJSKI IN DODATNI IMUNIZACIJSKI
PROGRAM V SR SLOVENIJI ZA LETO 1967

I. OBVEZNA IMUNIZACIJA PROTI KOZAM

PRIMOVAKCINACIJA je obvezna za otroke rojene 1966 ali prej, če še niso bili primovakcinirani, vendar samo do dopolnjenega 3.leta starosti. Primovakcinirajo se na desni nadlehti.

Uspeh cepljenja se mora ugotoviti s kontrolnim pregledom 8-14 dni po cepljenju in če je uspeh cepljenja negativen, se mora otrok ponovno cepiti. Četudi ponovno cepljenje ne uspe, vpiše pristojni zdravnik v potrdilo o cepljenju, da je bil otrok dvakrat brezuspešno cepljen. Primovakcinacijo je treba opraviti v jesenskem roku od septembra do konca oktobra.

REVAKCINACIJA je obvezna za vse otroke prvega in osmega razreda (starost 14 let) osnovnih šol, ki so bili uspešno primovakcinirani. Proti kozam je treba revakcinirati istočasno (simultano) z revakcinacijo proti davici - tetanusu (z Ana-Di-Te vakcino, 1.razred), ozziroma proti tetanusu (z Ana-Te vakcino, 8. razred). Obvezno je treba revakcinirati proti kozam na desni nadlehti; na levi nadlehti pa proti davici - tetanusu, ozziroma tetanusu.

RAZPORED:

1. Od maja do lo. junija otroke, ki končajo 1. in 8. razred.
Od revakcinacije proti otroški paralizi mora preteči 21 dni.
2. Da se prilagodimo novemu razporedu cepljenj, bomo od septembra do konca oktobra revakcinirali otroke, ki prvikrat obiskujejo 1. in 8. razred.

Uspeh imunizacije se mora ugotoviti pri vseh revakciniranih otrocih 5. - 7. dan po revakcinaciji (pri revakciniranih osebah je reakcija pospešena!). Otroke, katerim se koze niso prijele, je treba še enkrat revakcinirati (15. člen pravilnika).

II. OBVEZNO CEPLJENJE PROTI DAVICI, TETANUSU, OSLOVSKEMU KAŠLJU

BAZIČNA IMUNIZACIJA proti davici - tetanusu - oslovskemu kašlju je obvezna za vse otroke, rojene v letu 1966 in starejše do določenih 5 let starosti, ki še niso bili popolno cepljeni (3 krat).

Cepijo se s kombinirano Di-Te-Per in Paraper vakcino, intramuskularno izmenoma v lateralni zgornji glutealni kvadrant, 3 krat, doza po 0,5 ccm. Presledek med posameznimi dozami je 6 tedenski, če se cepi istočasno tudi proti otroški paralizi. Kadar se cepi samo zoper davico - tetanus - pertusis, je presledek lahko krajši t.j. 1 mesec. Najdaljši dovoljeni presledek med posameznimi dozami je 3 mesece (49. člen pravilnika). Če otrok ne prejme vseh treh doz cepiva v določenih presledkih, se smatra, da je cepljenje prekinil in je zanj cepljenje znova obvezno (25. člen pravilnika).

Množično cepljenje se mora opraviti od februarja do konca maja istočasno s cepljenjem zoper otroško paralizo.

REVAKCINACIJA PROTI DAVICI - TETANUSU - OSLOVSKEMU KAŠLJU je obvezna za vse otroke, rojene 1965. leta in za starejše predšolske, ki so že bili popolno (bazično) cepljeni in še niso bili revakcinirani. Revakcinirajo se z 1 dozo 0,5 ccm Di-Te-Per-Paraper vakcino in to v enem izmed rokov, ko se bazično imunizira letnik 1966. Otroci, ki so nedvomno preboleli oslovski kašelj, se cepijo z Ana-Di-Te vakcino (vakcina za otroke do 7.leta starosti).

REVAKCINACIJA PROTI DAVICI - TETANUSU je obvezna za otroke v 1. razredu osnovne šole. Revakcinirajo se z 1 dozo 0,5 ccm Ana-Di-Te vakcine (za otroke nad 7 let starosti), daje se intramuskularno v nadleht, v predelu spodnjega nasadišča M.deltoideusa.

Istočasno se opravi tudi revakcinacija proti kozam (proti davi-ci-tetanusu na levi nadlehti, proti kozam pa na desni nadlehti).

Otroke, ki končujejo 1. razred bomo revakcinirali od februarja do 15. aprila proti otroški paralizi in ko preteče 21 dni od imunizacije, bodo revakcinirani proti davici - tetanusu in kozam.

Da se prilagodimo novemu razporedu cepljenj, bomo otroke, ki v jeseni 1967 obiskujejo prvič 1. razred, revakcinirali proti davici - tetanusu istočasno z revakcinacijo proti kozam v mesecu septembru in oktobru. Proti otroški paralizi bomo te otroke imunizirali leta 1968 spomladji od meseca februarja do konca maja.

REVAKCINACIJA PROTI TETANUSU je obvezna za učence 8. razreda osnovne šole (starost 14 let). Revakcinirajo se z eno dozo 0,5 ccm Tetalpapana (Ana-Te vakcina) intramuskularno v nadleht, v predelu spodnjega nasadišča M. deltoideusa in sicer istočasno (simultano) z revakcinacijo proti kozam (koze na desnih nadlektih).

Otroke, ki končujejo 8. razred oziroma dopolnjujejo 14. leta starosti, bomo revakcinirali od začetka maja do konca šolskega leta istočasno proti tetanusu in kozam.

Otroke, ki bodo obiskovali v letu 1967 prvič 8. razred, in tiste, ki bodo dopolnili 14. leto starosti, bomo v mesecu septembru in oktobru revakcinirali istočasno proti tetanusu in kozam.

III. OBVEZNO CEPLJENJE PROTI OTROŠKI PARALIZI

BAZIČNA IMUNIZACIJA proti otroški paralizi je obvezna za otroke, rojene 1966 in za starejše predšolske, če še niso bili imunizirani. Cepijo se trikrat z monovalentno živo oralno poliovirus vakcino v obveznem zaporedju tip 1, nato tip 3 in nazadnje tip 2, v 6-tedenskih presledkih istočasno s cepljenjem proti davici - tetanusu - pertusisu. Presledki so lahko daljši od 6 tednov, ker gre za tri posamična cepljenja brez medsebojne zvezze, nikakor pa ne smejo biti krajši kot 6 tednov.

REVAKCINACIJA PROTI OTROŠKI PARALIZI je obvezna za otroke, rojene 1965. leta in za starejše predšolske, ki so že prejeli vse tri tipe cepiva in še niso revakcinirani. Imunizirali bomo istočasno tudi proti davici - tetanusu - pertusisu v spomladanskem roku.

Če predšolski otrok ni prejel vseh treh tipov cepiva monovalentne vakcine, mora dobiti najprej manjkajoči tip in bo revakciniran po enem letu.

PONOVOVNA REVAKCINACIJA je obvezna za vse otroke v prvem razredu osnovne šole. Imunizacija se opravi od februarja do 15. aprila s polivalentnim cepivom (1 + 2 + 3).

Cepivo proti otroški paralizi tako monovalentno (posamezni tipi) kot polivalentno (vsi trije tipi) se daje per os, doza 0,1 ccm na žlički z malinovcem, mlekom, čajem ali z drugimi tekočinami. Potrebna količina cepiva se najlažje odmeri s tuberkulin-sko brizgo, ki ima razdelke po 0,1 ccm.

PROTI OTROŠKI PARALIZI SMEMO IMUNIZIRATI SAMO V ČASOVNEM RAZDOBJU OD FEBRUARJA DO KONCA MAJA (PO ČLENU 45. PRAVILNIKA)

Zaradi velike razširjenosti hepatitisa in možnosti paranteralnega prenosa infekcije z inokulacijo moramo posvetiti vso pozornost pravilni in zadostni sterilizaciji vseh injekcijskih potrebščin.

NAVODILA ZA ZDRAVSTVENE ZAVODE, KI OPRAVLJAJO KONTINUIRANO IMUNIZACIJO:

1. Cepljenje proti otroški paralizi od 3.meseca starosti dalje. Imunizacija se sme opravljati od meseca februarja do konca maja.
2. Cepljenje proti kozam obvezno za otroke od dopolnjenih 6 mesecov do dopolnjenega 3. leta starosti.
3. Proti davici - tetanusu - pertusisu od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenega 5. leta starosti.
4. Proti davici - tetanusu, kadar je cepljenje proti pertusisu kontraindicirano, od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenega 8. leta starosti.

Zavodi, ki opravljajo kontinuirano imunizacijo, lahko opravijo imunizacijo proti določenim nalezljivim boleznim vse leto, izvzemši cepljenje proti otroški paralizi.

Za cepljenje proti otroški paralizi se mora obvezno sestaviti razpored cepljenja, v katerem se določi datum in ura imunizacije. Razpored cepljenja je treba poslati v 3 izvodih do 15. januarja občinskemu za zdravstvo pristojnemu upravnemu organu.

Tabelarni pregled množičnih obveznih cepljenj po programu za leto 1967 je sestavni del imunizacijskega programa.

DODATNI IMUNIZAЦIJSKI PROGRAM

Obvezna cepljenja posameznikov in skupin prebivalstva (Ur.l. SFRJ, št. 2/65)

I. IMUNIZACIJA PROTI KOZAM

je po lo. členu pravilnika obvezna:

- 1) za prometno osebje, ki je zaposleno na objektih odprtih za mednarodni promet (železniški, cestni, zračni, morski in rečni promet) ter osebje obmejnih železniških in avtobusnih postaj, letališč, morskih luk, in rečnih pristanišč, ki so odprti za mednarodni promet;
- 2) za uslužbence organov za notranje zadeve in carinske uslužbence na krajih, ki so odprti za mednarodni promet;

- 3) za medicinsko osebje pri organih zdravstvene inšpekcije, ki opravlja zdravstveno nadzorstvo na meji, za osebje infekcijskih bolnic, mikrobioloških laboratoriјev in zdravstvenih zavodov, ki pridejo lahko v dotiko z bolniki ali njihovimi stvarmi, izvzemši osebje, ki je zaposleno v zavodih za zdravljenje tuberkuloze in v porodnišnicah.

Pripomba: Naknadno bomo poslali tolmačenje kdo od zdravstvenega osebja zaposlenega v zdravstvenih zavodih se mora obvezno cepiti proti kozam.

Po 11. členu pravilnika:

za tiste, ki potujejo v državo v kateri so koze, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti tej bolezni.

Pripomba: Potnikom mora biti izdano potrdilo o imunizaciji na obrazcu, ki je predpisan v mednarodnem sanitarnem pravilniku. Potnike cepijo poleg Republiškega tudi vsi ostali Zavodi za zdravstveno varstvo.

Imunizacija se opravlja po vsakih treh letih.

Uspeh cepljenja se ugotavlja že 6. ali 7. dan po revakcinaciji (pospešena reakcija). Če cepljenje pri nekomu ni uspelo, se mora ponoviti. V primeru, da cepljenje tudi v drugič ni uspelo, vpiše zdravnik v potrdilo o imunizaciji in v zdravstveno knjizico, da je bila oseba dvakrat brezuspešno cepljena.

II. IMUNIZACIJA PROTI TREBUŠNEMU TIFUSU IN PARATIFUSU

je po 34. členu pravilnika obvezna za:

- 1) osebje, ki je zaposleno v baktericloških laboratorijih, bolnišnicah in na oddelkih za zdravljenje nalezljivih bolezni;
- 2) osebje, ki je zaposleno pri vzdrževanju snage v naseljih (opravilo kanalizacije, snaženje septičnih jam in odstranjevanje smeti ter drugih odpadnih snovi iz naselja in podobno);
- 3) posadke domačih ladij v morskem in rečnem javnem prometu;
- 4) udeležence mladinskih delovnih akcij ter osebe, zaposlene na drugih velikih deloviščih in kmetijskih posestvih.

Pripomba: Tolmačenje Repub.sanitar.inšpektorata za osebje zaposleno na kmetijskih posestvih - obvezno cepiti delavce, ki se neposredno lahko okužijo pri svojem delu z okuženo živino, gnojem, fekalijami in podobno. Administrativni uslužbenci in tehnični uslužbenci izvzeti.

Popolno cepiti se morajo vse osebe, za katere je imunizacija obvezna, če še niso bile cepljene proti tifusu in paratifusu. Revakcinacija (ponovno cepljenje) z eno dozo cepiva se mora ponoviti po treh letih.

Pripomba: Podatki o imunizaciji se morajo vpisati v zdravstveno knjižico.

III. IMUNIZACIJA PROTI STEKLINI

Pravilnik (Uradni list SFRJ, št. 2/65) določa tudi obvezno imunizacijo proti steklini za vse osebe, ki jih je ranila stekla žival ali žival, za katero se sumi, da je stekla, in sicer:

- 1) če je osebo ugriznila ali opraskala lisica, volk ali kaka druga divja žival;
- 2) če je osebo ugriznil njej neznan pes, katerega ni mogoče imeti pod veterinarsko kontrolo;
- 3) če je osebo ugriznil pes, ki v 14 dneh po ugrizu pokaže znake stekline, pogine ali se zgubi;
- 4) če je osebo ugriznil pes v predelu glave, vratu ali večjih živčnih spletnov, ne glede na stanje in usodo psa;
- 5) če je osebo ugriznila mačka ali kaka druga stekla domača žival ali se zanjo sumi, da je stekla;
- 6) in za tisto osebo, ki se pri delu rani z materialom, kateri je bil v dotiku s steklo živaljo, ali z živaljo, za katero se sumi, da je stekla, oziroma se rani pri obdukciji take poginule živali.

Imunizacijo proti steklini smejo opravljati samo zdravstveni zavodi, ki jih za to pooblašti republiški za zdravstvo pristojni upravni organ v sporazumu s Pasteurjevim zavodom v Novem Sadu. (po 53.členu pravilnika).

Pripomba: Poročila o cepljenju se pošiljajo mesečno, tre-mesečno in letno Zavodu SRS za zdravstveno varstvo – Enota za epidemiologijo, Ljubljana, Trubarjeva 2.

IV. IMUNIZACIJA PROTI KOLERI IN RUMENI MRZLICI

Imunizacija proti koleri in rumeni mrzlici je obvezna za osebe, ki potujejo v državo, v kateri je kakšna od teh bolezni, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti temu boleznim. Potrdilo o imunizaciji se izda na obrazcu, ki je predpisan v mednarodnem sanitarnem pravilniku.

Imunizacijo proti rumeni mrzlici sme opravljati samo Zavod SRS za zdravstveno varstvo – epidemiološki oddelek, Ljubljana, Trubarjeva 2 (cepljenje se vrši ob ponedeljkih in četrtkih od 9 - 12 ure, v nujnih primerih tudi druge dni in vsaki dan od 8 - 12 ure za večje skupine oseb – od 5 dalje) in Zavod za zdravstveno varstvo Koper (cepljenje pomorščakov).

Imunizacijo proti koleri lahko opravljajo tudi vsi zavodi za zdravstveno varstvo, ki so pooblaščeni za cepljenje proti koleri (Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica in Novo mesto).

Pripomba: Poročila o cepljenju potnikov in pomorščakov proti kozam, koleri (za pomorščake tudi o cepljenju proti rumeni mrzlici) se morajo obvezno poslati na predpisanih obrazcih 51-13 in 51-14 do 20. januarja naslednjega leta Zavodu SRS za zdravstveno varstvo - Enota za epidemiologijo, Ljubljana, Trubarjeva 2.

Obenem daje Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo na predlog Zavoda SRS za zdravstveno varstvo naslednja

NAVODILA CEPITELJEM

V pravilniku o pogojih in načinu obvezne imunizacije proti nalezljivim boleznim (Uradni list SFRJ, št. 2/65) so predpisane splošne in posebne kontraindikacije za imunizacijo posameznikov in sicer:

SPLOŠNE KONTRAINDIKACIJE ZA IMUNIZACIJO

posamezne osebe proti katerikoli določeni nalezljivi bolezni (8. člen pravilnika) (razen proti steklini).

1. Febrilno stanje;
2. akutna nalezljiva bolezen in okrevanje po njej;
3. akutne motnje pri prebavi;
4. leukemija in težja anemija;
5. hude oblike rahitisa in diabetesa;
6. nefritis in pielitis;
7. dekompenzirane srčne hibe;
8. kahektična stanja;
9. alergija na katerikoli sestavino cepiva, ki se daje, če je znana zdravniku, ki ugotavlja kontraindikacije.

POSEBNE KONTRAINDIKACIJE

Za imunizacijo proti kozam so poleg splošnih še naslednje kontraindikacije:

aktivna tuberkuloza, dermatiti in ekcemi, garje in druga obolenja, ki jih spremlja srbečica, gnojne spremembe kože in višnjih sluznic, vec čas nosečnosti, obolenja ali okvare centralnega živčnega sistema (tetanija, spazmofilija, encefalopatija, padavica, intrakranialne krvavitve, konvulzivna stanja in dr.), po 16. členu pravilnika.

Zdravljenje s kortikosteroidi ali če je v družini zdravljenje s kortikosteroidi (in sicer 14 dni po končanem zdravljenju s kortikosteroidi).

Za imunizacijo proti davici, tetanusu, pertusisu so poleg splošnih še naslednje kontraindikacije:

razna obolenja in okvare centralnega živčnega sistema (tetanija, spazmofilija, encefalopatija, padavica, intrakranialne krvavite, konvulzivna stanja in dr.), po 27. členu pravilnika.

Za imunizacijo proti otroški paralizi so poleg splošnih še naslednje kontraindikacije:

tonzilektomija in zdravljenje s kortikosteroidi, in sicer 14 dni po opravljeni tonzilektomiji oziroma po končanem zdravljenju s kortikosteroidi (31. člen pravilnika).

Za imunizacijo proti tifusu in paratifusu so poleg splošnih še naslednje kontraindikacije:

ves čas nosečnosti in prvi trije meseci dojenja (37.člen pravilnika).

Po 39.členu pravilnika se za imunizacijo ranjenih oseb proti steklini ne nanašajo določbe 8.člena (splošne kontraindikacije) in določbe 46.člena pravilnika (presledki med različnimi cepljenji).

Obvezni roki presledka med različnimi cepljenji (46.člen pravilnika):

Po končani imunizaciji proti določeni nalezljivi bolezni je imunizacija proti drugim boleznim dovoljena šele po preteku 21 dni, z izjemo cepljenja proti tuberkulozi, po katerem mora pred začetkom vseh drugih cepljenj preteči 42 dni.

Imunizacija proti tuberkulozi je za osebe, za katere je obvezna tudi imunizacija proti drugim nalezljivim boleznim (Program cepljenj) dovoljena samo v mesecu novembru in decembru (45.člen pravilnika).

Zaradi velike razširjenosti hepatitisa ponovno poudarjamo, da mora zdravstveno osebje pri cepljenju strogo upoštevati obvezna navodila za sterilizacijo igel in brizg, ker je možnost paranteralnega prenosa hepatitisa velika.

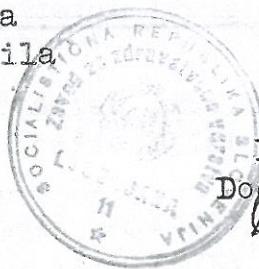
Priloga: 1. Organizacijska navodila
2. Seznam vakcin in navodila

Vodja enote za epidemiologijo:

Prof. dr. Milko Bedjanč

Dostavljeno:

1. Republiškemu sekretariatu za zdrav.in soc.var., Župančičeva 6
2. Republiški sanitarni inšpektorat, Župančičeva 6
3. Vsem zavodom za zdravstveno varstvo in zdravstvenim centrom
4. Vsem občinskim skupščinam -
5. Vsem zdravstvenim domovom in postajam
6. Centralni otroški dispnzer, Ljubljana, Stare pravde 2
7. Šolska poliklinika, Ljubljana, Aškerčeva 14
8. Inštitut za tuberkulozo - Centru za besežiranje na Golniku
9. Rdeči križ, glavni odbor Slovenije, Ljubljana, Mirje 19.
10. Enota za šolsko higieno in Demonstracijski center, tu

Direktor

Doc. dr. Sasa Cyahle

TABELARNI PREGLED MASOVNIH OBVEZNIH CEPILJENJ PO PROGRAMU V LETU 1967.

Obvezniki	V r s t a c e p l j e n j a p r o t i				
	kozam	v r s t a davici-tetan.-pertus.	poliomielitisu	davici-tetanusu	tetanusu
rojeni 1966 in starej- ši predšolski, če še niso bili cepljeni	primovakcinacija v septembru do konca oktobra (starejši inkluzivno do 3. leta starosti)	primarna imunizacija s 3 injekcijami cepi- va v 6-tedenskih pre- sledkih od februarja do konca maja isto- časno s cepljenjem proti polio	3 krat v zaporedju tip 1, tip 3, tip 2, s 6-tedenskim pre- sledkom, med po- sameznimi tipi, najkasneje do konca maja		
rojeni 1965 in starejši, ki so že bili bazično cep- ljeni, a še ne revakcinirani	revakcinacija z eno dozo v spomladanskem roku, istočasno z revakcinacijo proti polio	revakcinacija z eno dozo polivalente vakcine, najkasneje do konca maja	revakcinacija z eno dozo polivalentne vakcine, najkasneje do konca aprila	revake. z eno dozo istočasno z revake. proti kozam	
Prvi razred otroci, ki jesem še bubejo spomla- di 1. razred	revakcinacija od maja do 10.junija (od re- vакc. proti polio mora miniti najmanj 21 dni)				
Prvi razred otroci, ki jesem še bubejo spomla- di 1. razred	revakcinacija od septembra do konca oktobra	v letu 1968 spomladji	revakcinac. z eno dozo isto- časno z revake.	revake. z eno dozo istočasno z revake. proti kozam	
Osmi razred (starost 14 let)	revakcinacija v spom- ladanskem roku isto- časno z revakc. proti tetanusu			revake. z eno dozo, v spomladanskem roku, istočasno z revakc. proti kozam	
Osmi razred (starost 14 let)	revakcinacija od sep- tembra do konca ok- tobra, istočasno z revakc. proti tetanusu			revake. z eno dozo istočasno z revake. proti kozam	

Opomba: 1) Proti otroški paralizi je dovoljeno imunizirati od meseca februarja do konca maja (po 45. členu pravilnika).

2) V tabeli navedene obveznike je dovoljeno imunizirati proti tuberkulozi od začetka novembra do konca decembra (po 3. odstavku 45. člena pravilnika, Ur. list SFRJ, št. 2/65).

Kraj: ..... Datum cepljenja: .....

Priimek in ime: .....

Točen naslov: ..... Datum rojstva: .....

Ustanova: ..... Cepitelj: .....

S I M P T O M I	D N E V I P O C E P L J E N J U								
	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Temperatura									
Vnete oči									
Nahod									
Kašelj									
Izguba apetita									
Nerazpoloženost									
Obnemoglost									
SCAJ	Samo na obrazu								
SS	Samo na vratu								
IZPUŠT	Obraz, vrat in trup								
IZPUŠT	Obraz, vrat, trup in udi								

Kdo je dal podatke o vakcinalni reakciji:
Opombe:

Kraj: ..... Datum cepljenja: .....

Priimek in ime: .....

Točen naslov: ..... Datum rojstva: .....

Ustanova: ..... Cepitelj: .....

S I M P T O M I	D N E V I P O C E P L J E N J U								
	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Temperatura									
Vnete oči									
Nahod									
Kašelj									
Izguba apetita									
Nerazpoloženost									
Obnemoglost									
SCAJ	Samo na obrazu								
SS	Samo na vratu								
IZPUŠT	Obraz, vrat in trup								
IZPUŠT	Obraz, vrat, trup in udi								

Kdo je dal podatke o vakcinalni reakciji:
Opombe:

Enota za epidemiologijo

o3-385/1

7/11-1966

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA ZDRAVSTVO

(v roke tov. Plutu)

L J U B L J A N A

ZADEVA: Predlog imunizacijskega programa za leto 1967.

Priloženo pošiljamo "Predlog imunizacijskega programa za leto 1967 in prosimo, da nas o odobritvi predloga čimpreje obvestite.

Priloga: 4

Vodja enote za epidemiologijo:
Prof. dr. Milko Bedjanč

Ravnatelj
Bedjanč
Doc. dr. Sasa Ovahte

M. Bedjanč

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
Enota za epidemiologijo
L J U B L J A N A , Trubarjeva 2

Štev.: 03-385/1
Datum: 24. 2. 1967

Tolmačenje o obveznem cepljenju medicinskega osebja proti kozam po lo. členu, točka 3. pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije proti nalezljivim boleznim.

Na sestanku epidemiologov SFRJ, ki se je vršil v Zveznem zavodu za zdravstveno varstvo v Beogradu dne 15. in 16. decembra 1966 je bil sprejet sklep, da se mora obvezno cepiti proti kozam vse zdravstveno osebje /razen porodnišnic in zavodov za zdravljenje TBC/. Takšno splošno cepljenje vsega zdravstvenega osebja se danes smatra za najučinkovitejši preventivni ukrep. Morebitni bolnik bo obdan od imuniziranih ljudi. Ne moremo presoditi, kje in v kakšni zdravstveni ustanovi se bo oglasil. Zato se mora imunizirati celotno zdravstveno osebje. Ker je v letošnjem turističnem letu predviden znaten porast tujih turistov pristopite čimpreje k cepljenju. Revakcinacija je obvezna vsaka tri leta.

Obenem prosimo, da cepite proti tifusu - paratifusu vse osebe, ki še niso bile cepljene proti tem boleznim in za katere je cepljenje obvezno po 34. členu pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije proti nalezljivim boleznim.

Pedrobna navodila so bila dana v okrožnici "Imunizacijski in dodatni imunizacijski program v SR Sloveniji za leto 1967".

Vodja enote za epidemiologijo
Prof. dr. Milko Bedjančič

Dostavljeno:

1. Republiškemu sekretariatu za zdrav. in soc.varstvo, Ljubljana
2. Republiški sanitarni inspektorat, Ljubljana, Zupančičeva 6
3. Vsem zavodom za zdravstveno varstvo in zdravstvenim centrom
4. Vsem občinskim skupščinam
5. Vsem zdravstvenim domovom in postajam

ZAVOD SRS ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
Enota za epidemiologijo
L J U B L J A N A, Trubarjeva 2.

Številka: 03-162/245
Datum: 10.11.1966

NAROČANJE CEPIVA

Vse zdravstvene ustanove ponovno obveščamo, da se vsa cepiva za obvezna cepljenja naročajo samo pri Republiškemu zavodu za zdravstveno varstvo - Enota za epidemiologijo, Ljubljana-Trubarjeva 2.

Na naročilnici je treba navesti vrsto in količino cepiva, ki ga ustanova želi in datum kdaj bo cepivo dvignila oziroma če želi, da se pošlje po pošti (razen cepiva proti otroški paralizi, ki se mora osebno prevzeti). Prosimo, da naročite cepivo proti otroški paralizi vsaj 14 dni pred pričetkom cepljenja oziroma prevzemom cepiva.

Ponovno poudarjamo, da dvignjenega cepiva ni mogoče vrniti. Osebni prevzem cepiva je možen razen sobote vsaki dan v tednu od 7-12 ure.

Ob sobotah cepiva ne bomo izdajali.

- 1) Liofilizirano cepivo proti kozam
ampule po 50 doz in 10 doz
- 2) Živo stabilizirano, diploidno cepivo proti poliomielitisu-Koprowski. Monovalentno cepivo za aktivno bazično cepljenje:
tip 1, tip 2, tip 3. Polivalentno cepivo za revakcinacijo
(tip 1+2+3)
stekleničke po 1 ccm (10 doz)
stekleničke po 5,0 ccm (50 doz)
- 3) Vakcina proti davici-tetanusu-pertusisu in parapertusisu
stekleničke po 5,0 ccm (10 doz)
- 4) Mešano cepivo proti davici in tetanusu (Ana-Di-Te) za otroke stare od 3 mesecev do 7 let starosti, če je kontraindicirano cepljenje proti pertusisu
stekleničke po 5,0 ccm (10 doz)
- 5) Mešano cepivo proti davici in tetanusu (Ana-Di-Te) za otroke nad 7 let starosti
stekleničke po 5,0 ccm (10 doz)
- 6) Cepivo proti tetanusu (Ana-Te)
ampule po 0,5 ccm (1 dozo)
stekleničke po 5,0 ccm (10 doz)
- 7) Mešano cepivo proti tetanusu, tifusu, paratifusu A in B.
stekleničke po 5,0 ccm (10 doz)

8) Cepivo proti koleri

stekleničke po 5,0 ccm (10 doz)

9) Cepivo proti tifusu, paratifusu A, B in koleri

stekleničke po 5,0 ccm (10 doz)

Ad 1. - CEPLJENJE PROTI KOZAM

Cepivo vsebuje živi virus njegova prednost je v tem, da je liofilizirano (posušeno) in zato ohrani veliko dalj časa svojo antigensko moč ter je zaradi tega rok trajanja 2 leti. Cepivo se mora hraniti na suhem mestu pri temperaturi +4°C do +10°C.

Neposredno pred uporabo se raztopi cepivo tako, da se s sterilno brizgo in iglo vso količino tekočine povleče iz ampule (priložena cepivu) in se vbrizgne v ampulo z liofiliziranim cepivom. Pri lahjem tresenju se cepivo hitro otopi.

Od tehnike cepljenja je odvisen uspeh cepljenja. Pri skarifikaciji je treba paziti, da so rezi dovolj globoki.

Otopljeno cepivo se mora uporabiti v roku 12 ur, kasneje je neuporabno. Številka serije cepiva je označena na embalaži "Batch No Lot.No - Num.oper."

Ad 2. - CEPLJENJE PROTI POLIOMIELITISU - CEPIVO KOPROWSKI

Prednost tega cepiva je v tem, da so atenuirani poliovirusi vzgojeni in razmnoženi na kulturi tkiva iz humanih diploidnih celic in zato cepivo ni kontaminirano z morebitnimi opičjimi virusi. Cepivo je stabilizirano z dodatkom 20 % magnezijevega klorida.

Optimalni čas cepljenja je mesec februar, marec in april, ker je razširjenost enterovirusov med ljudmi po dosedanjih skušnjah v teh mesecih najmanjša in tako ne pride do interference z drugimi entero-virusi. Vakcinalni soji virusov se v črevesni sluznici lahko naselijo in razmnožijo samo takrat, če se v njej ne razmnožujejo že drugi črevesni virusi. Zaradi interference, ki je možna tudi med različnimi tipi vakcinalnih sojev, se cepi s presledkom 6 tednov med poedinimi tipi. V tem času je skoraj v 100 % končano razmnoževanje in izločanje prejetega vakcinalnega virusa.

Bazično cepljenje se opravi z mnovalentnim cepivom v zaporedju tip 1, tip 3 in nazadnje tip 2 virusa. V tem zaporedju dajemo cepivo zato, ker povzroča največkrat tip 1 paralitično bolezen in velike epidemije ter mu sledi tip 3, najbolj redko pa tip 2 virusa.

Revakcinira se s polivalentnim cepivom (tip 1 + 2 + 3).

Cepivo se daje samo per os, doza je 0,1 ccm.

Tehnika cepljenja ostane ista kot dosedaj (z vodo, mlekom, sirupom, malinovcem, čajem in podobno).

Cepivo se mora hraniti na temperaturi od +2°C do 4°C.

Na sobni temperaturi se ne sme držati dalje kot 7 dni.

Ad 3. - CEPLJENJE PROTI DAVICI-TETANUSU-PERTUSISU IN PARAPERTUSISU

Prednost cepiva je v tem, da komponenta parapertusisa čuva tudi proti infekciji z H.pertussis.

Cepivo se injicira trikrat intramuskularno, izmenoma v lateralni zgornji glutealni kvadrant. Posamezna doza je 0,5 ccm v razmaku enega meseca. Kadarkje cepljenje istočasno (simultano) tudi proti poliomielitisu pa v presledku 6 tednov.

Revakcinacija se opravi z eno dozo 0,5 ccm.

Cepivo se mora hraniti na temperaturi od +4° do +10°C.

Ad 4. - CEPLJENJE PROTI DAVICI IN TETANUSU (Z ANA-DI-TE) ZA OTROKE DO 7 LET STAROSTI

S tem cepivom cepljenje proti pertusisu kontraindicirano.

Cepljenje se opravi z dvema dozama po 0,5 ccm v presledku enega meseca. Pri istočasnem cepljenju proti poliomielitisu v presledku 6 tednov. Cepivo se daje intramuskularno globoko subkutano v nadleht. Revakcinira se z eno dozo 0,5 ccm.

Cepivo je treba hraniti na temperaturi od +2° do +10°C.

Zmrznjeno cepivo ni več uporabno.

Ad 5. - CEPLJENJE PROTI DAVICI IN TETANUSU (Z ANA-DI-TE) ZA OTROKE NAD 7 LET STAROSTI - ZA REVAKCINACIJO

Revakcinacija se opravi z eno dozo od 0,5 ccm. Cepivo se intramuskularno - globoko subkutano v nadleht.

Cepivo se mora hraniti na temperaturi od +4° do +10°C.

Zmrznjeno cepivo ni več uporabno.

Ad 6. - CEPLJENJE PROTI TETANUSU (Z ANA-TE)

Revakcinira se intramuskularno, globoko subkutano v nadleht, z eno dozo cepiva od 0,5 ccm.

Cepivo se mora hraniti na temperaturi od +4° do +10°C.

Ne sme zmrzniti, ker je tako cepivo neuporabno.

Ad 7. - CEPLJENJE PROTI TETANUSU, TIFUSU, PARATIFUSU A IN B

Prednost tega cepiva je v tem, da istočasno imunizira tudi proti tetanusu.

Cepivo se injicira 3-krat po 0,5 ccm s presledkom enega meseca. Otroci do 7 leta starosti polovično dozo odraslega 0,25 ccm.

Po šestih mesecih lahko damo stimulirajočo (booster) dozo 0,5 ccm. Cepivo se daje intramuskularno - globoko subkutano v nadleht.

Priporočamo, da se cepljenje opravi popoldan, ker bi potem morebitna reakcija potekala v času nočnega počitka.

Cepivo hraniti na temperaturi +4° do +10°C. Ne sme zmrzniti, ker je tako cepivo neuporabno.

Ad 8. - CEPLJENJE PROTI KOLERI

Cepivo se daje subkutano dvakrat po 0,5 ccm v presledku 2-3 tednov. Za otroke do 15 let je polovična doza odraslega 0,25 ccm.

Revakcinacija je po 6 mesecih in to 1 doza 0,5 ccm za otroke do 15 leta starosti 0,25 ccm.

Cepivo se hrani na temperaturi +4° do +6°C.

Ad 9. - CEPLJENJE PROTI TIFUSU, PARATIFUSU A, B IN KOLERI

To cepivo se priporoča za potnike, ki potujejo v inozemstvo in jih je treba istočasno imunizirati proti koleri in proti tifusu.

Cepivo se injicira trikrat po 0,5 ccm subkutano - podkožno, v presledku 2-3 tednov med posameznimi dozami.

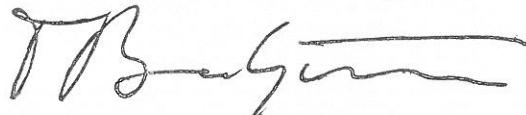
Revakcinira se po 6 mesecih z eno dozo 0,5 ccm. Doza za otroke do 15 let starosti je 0,25 ccm.

Cepivo se hrani na temperaturi +4° do +6°C.

Ponovno opozarjamo, da pri cepljenju proti davici, tetanusu, pertusisu, trebušnemu tifusu in paratifusu, ne smejo biti presledki med posameznimi dozami daljši kot 3 mesece (po 49. in 51. členu pravilnika, Ur.list SFRJ, št. 2/65).

Vodja enote za epidemiologijo:

Prof.dr.Milko Bedjanič

doc.dr. Sasa Cvaht

ORGANIZACIJSKA NAVODILA ZA CEPLJENJA V SR SLOVENIJI

Obvezna cepljenja se morajo izvajati po imunizacijskem programu, ki se določi vsako leto v skladu s Pravilnikom o pogojih in načinu obvezne imunizacije proti nalez. boleznim (Ur.list SFRJ, št. 2/65) in ga predpiše republiški za zdravstvo pristojni upravni organ na predlog republiškega zavoda za zdravstveno varstvo. V tem pravilniku so dolžnosti občine in zdravstvenih zavodov določene.

DOLŽNOSTI OBČINSKIH ZA ZDRAVSTVO PRISTOJNIH UPRAVNIH ORGANOV

- 1) Določiti zdravstveni zavod, ki bo izvedel imunizacijo (proti kozam, davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, trebušnemu tifusu, po členu 53);
- 2) pripraviti spiske obveznikov (obrazec 51-05), ki morajo biti po programu cepljeni in sicer v dveh izvodih (po členu 42). En izvod pošlje do 10. januarja zdravstvenemu zavodu, ki je določen za izvajanje imunizacije, drugega pa obdrži zase. Obvezno je pripraviti spiske obveznikov tudi zdravstvenim ustanovam, ki izvajajo kontinuirano imunizacijo;
- 3) vsako leto poslati v 3 izvodih razpored imunizacije (letni načrt) področnemu zavodu za zdravstveno varstvo in en izvod upravnemu organu, ki je pristojen za zdravstveno inšpekcijo, najkasneje do 20. januarja;
- 4) po spiskih obveznikov klicati obveznike k imunizaciji (spisati in vročiti individualna vabila);
- 5) odrediti in pripraviti vse potrebno za dopolnilno cepljenje, če v kateremkoli naselju občine ni bilo uspešno cepljenih 75 % obveznikov. Tudi dopolnilno imunizacijo izvajajo zdravstveni zavodi, ki jih določi občinski za zdravstveno varstvo pristojni upravni organ;
- 6) stroške cepljenja za nezavarovane osebe nosi občina po 2. členu Zakona o plačevanju stroškov za zdravstveno varstvo, zdravstveno nezavarovanih oseb (Ur.list SRS, št. 36/64 - sredstva za nabavo cepiv, tiskovin, za plačilo zdravstvenih uslužbencev itd.).

Občina mora nuditi zdravstvenemu zavodu, ki je določen za izvedbo cepljenja vso pomoč, da bo cepljenje čim bolje uspelo (administrativna dela na cepišču, prevoz ekipe na oddaljena cepilna mesta itd.).

Stroške cepljenja za zdravstveno zavarovane delavce in kmete ter njihove svojce nosijo komunalni zavodi za socialno zavarovanje, na breme ustreznih skladov.

Za družinske člane vojaških oseb nosijo stroške Poveljstva vojaškega območja, po 35. členu Pravilnika o postopku za uveljavljjanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja vojaških zavarovancev in njihovih članov (Ur.list SFRJ, št. 31/63).

DOLŽNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVODA (ZDRAVSTVENIH DOMOV, POSTAJ)

- 1) Zdravstveni zavod sestavi razpored cepljenja v katerem določi datum in kraj imunizacije, čim prejme spiske obveznikov od občinskega za zdravstvo pristojnega upravnega organa (rok 31. december). Pri sestavljanju razporeda je treba upoštevati število obveznikov, razmake med poedinimi dozami cepiva, oddaljenost vasi od cepljenca, krajevne navade in podobno.
Razpored mora prejeti občina v 3 izvodih do 15. januarja;
- 2) določiti zdravstveno osebje, ki bo izvedlo cepljenje po razporedu in potrebno število oseb za administrativne posle - vodenje evidence cepljenih in necepljenih itd.;
- 3) oskrbeti zadostno količino poedinih vakcin, brizg, igel, lancet (najmanj dve za vsako osebo, ki opravlja imunizacijo), gorilnikov na špirit za žarenje lancet, gorilnega špirita, sterilizatorjev, pincev, 75 %-nega alkohola, etra ali bencin za čiščenje kože (pred skarificiranjem) in čiste bele vate;
- 4) pri imunizaciji s cepivi, ki se dajejo parenteralno je potrebno imeti (po 56. členu pravilnika):
  - a) po tri brizgalke za vsako vrsto cepiva,
  - b) večje igle, s katerimi se jemlje cepivo iz stekleničic in sicer za vsako stekleničico posebno iglo,
  - c) igle za vbrizgavanje cepiva in sicer za vsako osebo posebno iglo,
  - d) dve pinceti,
  - e) dovolj 75 %-nega alkohola in čiste bele vate,
  - f) sterilizator za sterilizacijo pribora,
  - g) pet ampul aandrenalina ali kakšnega kortizonskega preparata;
- 5) na kraju cepljenja se morajo vpisati podatki o cepljenju v oba izvoda spiskov (obrazec 51-05) tj. tako oni, ki ga ima zdravstvena ustanova kot oni, na podlagi katerega je upravni organ klical otroke na cepljenje;
- 6) zdravstveni zavod po končanem cepljenju, prenese podatke o cepljenju iz spiskov na kartotečne liste (obrazec 8,197) in v izkaznice o cepljenju (obrazec 8,196). Izkaznico da staršem šele, ko je otrok popolno cepljen (npr. po tretji dozi). Od spiskov cepljenih pošlje en izvod Zavodu za zdravstveno varstvo, drugi izvod vrne občinskemu upravnemu organu, kjer se potem spiski hranijo. Ker se okoliši občin pogostokrat menjajo, dočim so okoliši zdravstvenih ustanov bolj stalni je bolje, da izvod spi-

skov namenjen občini, ostane pri zdravstvenem zavodu, ki je opravil imunizacijo. Tako bi bili podatki o cepljenju za zdravstveno službo lažje dosegljivi.

Zdravstvene ustanove, ki kontinuirano izvajajo imunizacijo, pošljejo spiske koncem leta oziroma do 5. januarja prihodnjega leta področnemu zavodu za zdravstveno varstvo;

- 7) če cepljena oseba spremeni prebivališče mora poslati zdravstveni zavod (dom, postaja itd.) podatke o imunizaciji zdravstvenemu zavodu v novem prebivališču (po 61. členu pravilnika);
- 8) starši odnosno skrbniki obveznikov, ki se niso odzvali vabilu na cepljenje, mora zdravstvena ustanova, ki opravlja cepljenje, prijaviti sodniku za prekrške;
- 9) zdravstvena ustanova mora v 30 dneh po končanem cepljenju poslati na predpisanem obrazcu (51-10 in 51-14) poročilo o opravljenem cepljenju občinskemu centru ali drugemu zdravstvenemu zavodu, ki ga določi občinski za zdravstvo pristojni upravni organ (po 64. členu pravilnika). Zdravstvene ustanove, ki izvajajo kontinuirana cepljenja pošljejo poročilo o cepljenju proti otroški paralizi (obr. 51-14) v 30 dneh po končanem cepljenju tj. do konca junija, za ostala cepljenja pošljejo poročila (obr. 51-13 in 51-14) do 10. januarja naslednjega leta občinskemu centru ali drugemu zdravstvenemu zavodu, ki ga določi občinski za zdravstvo pristojni upravni organ;
- 10) če v kraju v katerem se mora opraviti cepljenje, nastopi epidemija nalezljive bolezni, zdravstveni dom obvesti o tem področni zavod za zdravstveno varstvo in sanitarno inšpekциjo, da preverita stanje in odločita o odložitvi cepljenja. Če se cepljenje iz kakršnihkoli razlogov odloži, mora Zavod za zdravstveno varstvo o tem obvestiti Republiški zavod za zdravstveno varstvo – Enoto za epidemiologijo;
- 11) poročilo mora vedno vsebovati tudi podatke o pogostnosti lokalnih in splošnih reakcij. Če je bil otrok zaradi reakcije po cepljenju poslan v bolnico ali je celo umrl, mora zdravstveni zavod priložiti poročilu tudi prepis popisa bolezni oziroma obducijskega zpisnika.

DOLŽNOSTI OBČINSKEGA ZDRAVSTVENEGA CENTRA

Občinski zdravstveni center oziroma zdravstveni zavod, ki ga določi občinski za zdravstvo pristojni upravni organ sestavi sumarno poročilo (obrazec 51-13 in 51-14) o cepljenju v občini in ga pošlje v 2 izvodih področnemu Zavodu za zdravstveno varstvo. Za cepljenja, ki se izvajajo v spomladanskem roku do konca junija, za cepljenja opravljena v jesenskem roku pa do 30. novembra.

DOLŽNOSTI ZAVODOV ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

Zavodi za zdravstveno varstvo so za področje svojega zavoda organizacijski in strokovni centri za izvedbo cepljenja.

Razpored cepljenja, ki ga zavod dobi v 3 izvodih od zdravstvene ustanove, ki bo izvedla imunizacijo, mora natančno prekontrolirati. Pri pregledu mora paziti, ali razpored vključuje vsa cepljenja in revakcinacije, ko so po programu obvezne, ali so zajeti letniki otrok, ki morajo biti cepljeni, ali so termini časovno tako določeni, da ne bodo motili drugih cepljenj, ki se morajo kasneje še opraviti, ali so presledki med poedinimi dozami pravilni, ali je čas določen za poedino cepilno mesto z ozirom na število obveznikov realen, ali je predviden čas za pot od enega do drugega cepljšča, ali so pri cepljenju proti kozam vnešeni tudi datumi za ugotavljanje uspešnosti (po primovakcinaciji in revakcinaciji) itd. Če je razpored cepljenja dobro sestavljen ali ko je zavod popravil ugotovljene nedostatke, ga odobri. En izvod odobrenega razporeda vrne občinski skupščini (oziroma zdravstvenemu zavodu, postaji), drug izvod pošlje Enoti za epidemiologijo Republiškega zavoda za zdravstveno varstvo, tretji izvod obdrži za lastno evidenco.

Na sporočilo zdravstvenega doma, da je cepljenje neizvedljivo zaradi neugodne epidemiološke situacije – pogostejšega epidemičnega nastopanja nalezljive bolezni, mora Zavod za zdravstveno varstvo v sodelovanju s sanitarno inšpekциjo preveriti dejansko stanje in odločiti ali naj se cepljenje opravi. O odložitvi cepljenja mora takoj obvestiti Republiški zavod za zdravstveno varstvo – Enoto za epidemiologijo.

Če epidemija zajame dve ali več občin ali širše področje, mora Zavod za zdravstveno varstvo k preverjanju dejanskega stanja pozvati tudi zastopnika Enote za epidemiologijo Republiškega zavoda za zdravstveno varstvo. Zavod za zdravstveno varstvo po razporedih ugotovi kdaj je bilo cepljenje v posameznih občinah končano in mora zahtevati od zdravstvenega zavoda, da pošlje sumarno poročilo za celo področje občine, če tega ni storil v 30 dneh po končanem cepljenju.

Poročila morajo zavodi za zdravstveno varstvo prekontrolirati in šele prekontrolirana in popravljena poslati za spomladanska cepljenja do 30. julija, za jesenska cepljenja do 30. decembra Enoti za epidemiologijo – Republiškega zavoda za zdravstveno varstvo, Ljubljana, Trubarjeva 2.

CEPLJENJE PROTI STEKLINI

Zdravstveni zavodi, ki so pooblaščeni za imunizacijo proti steklini, pošiljajo o vsaki posamezni osebi, ki se je podvrgla imunizaciji proti steklini na predpisanem obrazcu (anketa) poročilo Fasturjevem zavodu v Novem Sadu; poslati ga morajo do desetega dne v naslednjem mesecu za pretekli mesec.

Cepivo se naroča in ga pošilja Pasteurjev zavod v Novem Sadu.

Zavodi, ki opravljajo imunizacijo proti steklini pošiljajo poročilo (obrazec št. 3) mesečno, tromesečno in letno do 10. dne v naslednjem mesecu oziroma tromesečju, Republiškemu zavodu za zdravstveno varstvo - Enoti za epidemiologijo, Ljubljana, Trubarjeva 2.

K A Z N I

68. člen

Zdravstveni zavod določen za opravljanje imunizacije proti določenim nalezljivim boleznim, ki ne opravi imunizacije ali jo opravi s cepivom, ki ni bilo poprej odobreno, ali je ne opravi na način in ob pogojih, kot jih predpisuje pravilnik se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo iz prvega odstavka 50. člena temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni (do 500.000 S din).

Za prekršek iz prvega odstavka tega člena se kaznuje tudi odgovorna oseba zdravstvenega zavoda z denarno kaznijo iz drugega odstavka 50. člena temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni (Ur.l.SFRJ, št. 17/64).

69. člen

Če tisti, za katerega je obvezna imunizacija proti določenim nalezljivim boleznim neutemeljeno odkloni imunizacijo ali jo odkloni roditelj ali skrbnik, kadar se obveznost tiče mladoletnika ali osebe pod skrbstvom, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo iz prvega in tretjega odstavka 55. člena temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni.

Vodja enote za epidemiologijo:

Prof.dr.Milko Bedjanič

Direktor:
doc.dr.Saša Cvahté

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

Enota za epidemiologijo

L J U B L J A N A , Trubarjeva 2

Štev.: 03-130/lo

Datum: 12. 10. 1967

PREDMET: Uvajanje imunizacije proti ošpicam

Zaradi visoke obolenosti za ošpicami (letno prijavljenih povprečno 4000 primerov, letos pa že v prvi polovici leta 4905) težkega poteka bolezni in številnih komplikacij, ki puščajo tudi trajne posledice smo z veseljem sprejeli vest, da Imunološki zavod proizvaja živo atenuirano cepivo proti ošpicam in da je to cepivo že registrirano.

Po posvetu s strokovnjaki pediatri in infektologi ter predstavniki regionalnih zavodov za zdravstveno varstvo smo se odločili uvesti cepljenje proti ošpicam v naši republiki.

V prvem letu bi v to cepljenje zajeli samo toliko otrok, kolikor jih je možno kontrolirati v času ko se ev. pokaže postvakcinalna reakcija. Smatramo, da bo cepljenje s tem ko bo zaščitilo otroke pred bolezni jo in njenimi posledicami - preprečilo tudi težave, ki so v zvezi z širjenjem ošpic pojavljajo v otroških kolektivih pa tudi v podjetjih zaposlenih mater, ki nujno zaradi nege otroka izostajajo iz dela.

Upamo, da boste cepljenje proti ošpicam, ki bo sicer prvo leto organizirano na prostovoljni podlagi sprejeli z polnim razumevanjem in mu dali vso podporo pri organizaciji in izvedbi.

Cepljenje se lahko opravlja preko vsega leta, vskladiti pa ga je treba z ostalimi obveznimi cepljenji, tako da bo med njimi zagotovljen po zakonu predpisani presledek treh tednov, oziroma 42 dni po imunizaciji proti tuberkulozi.

Cepivo bo na voljo v našem zavodu obenem z evidenčnimi listi za spremeljanje poteka vakcinalne reakcije.

Prosimo, da nas obvestite o predvidenem obsegu in organizaciji cepljenja na vašem področju.

Priloge:

1. Navdilo za uporabo cepiva
2. Vzorec evidenčnega lista o steku vake.reakcije

Vodja enote za epidemiologijo:
Prof. dr. Milko Bedjanič

Milko Bedjanič

NAVODILA ZA UPORABO ŽIVEGA LIOFILIZIRANEGA CEPIVA PROTI MORBILOM

Smejo se cepiti vsi otroci od izpolnjenih 8 mesecev dalje in ki zanje ne veljajo kontraindikacije:

- 1) če je pri njih možno spremljati vakcinalno rekacijo med 6. in 14. dnevom po cepljenju;
- 2) če 6 tednov pred cepljenjem niso prejeli gama globulinov ali pa transfuzije krvi.

Predvsem je priporočljivo cepti otroke, ki bi jim želeli prihraniti težek potek ošpic ali pa komplikacije po ošpicah, otroke v otroških kolektivih in otroke zaposlenih mater.

Kontraindikacije:

- 1) levkemije, limfomatoze in druga generalizirana maligna obolenja;
- 2) terapija s steroidi ali s citostatiki, obsevanje z RTG in drugimi žarki;
- 3) febrilna obolenja;
- 4) floridni rahitis;
- 5) akutne nalezljive bolezni in rekonvalescenza.

Metode cepljenja:

- pri zdravih otrocih: enkrat injiciramo 0,5 ml raztopljene vaccine subkuteno v nadleht;
- pri otrocih, alergičnih na jajčni globulin: enako, le z istočasnim dajanjem antihistaminikov;
- pri otrocih, ki imajo v anamnezi febrilne konvulzije in pri okvarah CŽS dajemo istočasno gama globuline (0,2 - 0,8 ccm);
- otroke - diabetike cepimo ob istočasni hospitalizaciji.

IMUNOLOŠKI ZAVOD - ZAGREB

Mirogojska 6

Telefon 34-135

U P U T A Z A P R I M J E N U
ŽIVOG LIOFILIZIRANOG CJEPIVA PROTIV MORBILA
VACCINUM MORBILLORUM VIVUM LYOPHILISATUM

OPIS - Ovo je cjepivo proizvedeno od atenuiranih sojeva Lenjingrad 16 i Edmonston - Z, namnoženih na kulturi tkiva humanih diploidnih stanica, ili kulturi tkiva pasjih bubrega ili pilećih fibroblasta.
Cjepivo smršta lako febrilnu, obično bolici,
le fiksne ŠASTAV - Cjepivo sadrži u jednoj dozi od 0,5 ccm 800-1.500 TCID 50 ispitano na kulturi tkiva Gela stanica.

INDIKACIJA - Ovo se cjepivo upotrebljava kao profilaktičko sredstvo za aktivnu imunizaciju djece protiv morbila u dobi od 8 mjeseci do 10 godina.

KONTRAINDIKACIJA - Ne smiju se cijepiti protiv morbila djeца koja boluju od:

1. Leukemije, limfomatoze i drugih generaliziranih malignih oboljenja.

2. Djeca koja su pod terapijom sa steroidima, radijacijom i citostaticima.

3. Djeca koja boluju od teških febrilnih obohlenja.

4. U vremenu od 6 tjedana nakon primljenog gama globulina.

5. 6 tjedana nakon primljene transfuzije krvi.

6. Djeca koja imaju u anamnezi febrilne konvulzije ili oštećenje centralnog nervnog sistema.

OTAPANJE CJEPIVA - Otapanje liofiliziranog cjepiva vrši se neposredno prije upotrebe. Sterilnom štrcaljkom i igлом navuče se odredjena količina redestilirane vode iz ampule i uštrca u ampulu sa liofiliziranim cjepivom, koji se uz lagano mučkanje brzo otapa.

Otopljeno se cijepivo mora odmah upotrebiti.

NAČIN PRIMJENE I DOZIRANJE - Cijepljenje se vrši jednokratno sa dozom od 0,5 ccm otopoljenog cjepiva, koja se uštrcava subkutano u nadlakticu.

UPUTA ZA PRIMJENU
ŽIVOG LIOFILIZIRANOG CJEPIVA PROTIV MORBILA
VACCINUM MORBILLORUM VIVUM LYOPHILISATUM

OPIS

Ovo je cjepivo proizvedeno od atenuiranih sojeva Lenjingrad 16 ili Edmonston B-Z, namnoženih na kulturi tkiva pilečih fibroblasta.

SASTAV

*Cjepivo sadrži u jednoj dozi od 0,5 ml najmanje 1000 TCID₅₀. Titracija se vrši na kulturi HeLa stanica.

INDIKACIJA

Ovo se cjepivo upotrebljava kao profilaktično sredstvo za aktivnu imunizaciju djece protiv morbila u dobi od 8 mjeseci do 14 godina života.

KONTRAINDIKACIJA

Ne smiju se cijepiti protiv morbila djeca koja boluju od:

1. Leukemije, limfomatoze i drugih generaliziranih malignih oboljenja.
2. Djeca koja su pod terapijom sa kortikosteroidima, radijacijom i citostaticima.
3. Djeca koja boluju od teških febrilnih oboljenja.
4. Djeca koja imaju u anamnezi febrilne konvulzije ili oštećenje centralnog nervnog sistema.
5. Djeca koja imaju u anamnezi alergičke reakcije na jaja, pileće meso i perje.

Nije potrebno cijepiti protiv morbila onu djecu koja su primila transfuziju krvi ili gama globulin u vremenu od 6 tjedana nakon primitka.

OTAPANJE CJEPIVA

Otapanje liofiliziranog cjepiva vrši se neposredno prije upotrebe. Sterilnom štrcaljkom i iglom navuče se određena količina redestilirane vode iz ampule i uštrca u ampulu sa liofiliziranim cjepivom, koje se uz lagano mučkanje brzo otapa.

Za otapanje jedne doze cjepiva uštrca se 0,5 ml redestilirane vode, a za otapanje dvije doze cjepiva 1 ml redestilirane vode.

Opunjeno se cjepivo mora odmah upotrebiti!

NAČIN PRIMJENE I DOZIRANJE

Cijepljenje se vrši jednokratno sa dozom od 0,5 ml opunjjenog cjepiva, koje se uštrcava subkutano u nadlakticu.

REAKCIJE

Cijepljena djeca mogu reagirati sa povišenom temperaturom i osipom i to od 6—14 dana iza aplikacije cjepiva. Reakcije izazvane ovim cjepivom u obliku povišenih temperatura javljaju se kod 25—28% cijepljene djece sa srednjom vrijednosti temperature od 37,9° C. Trajanje temperature u prosjeku iznosi 1,8 dana. Osip se javlja kod 4—5% cijepljenih i to u znatno blažoj formi od osipa kod prirodnog oboljenja.

ČUVANJE

Liofilizirano cjepivo treba čuvati na temperaturi od +4° C.

PAKOVANJE

Kutija sa 1 ampulom po 1 doza cjepiva	+	1	ampula	redestilirane vode
Kutija sa 1 ampulom po 2 doze	"	+	1	"
Kutija sa 5 ampula po 1 doza	"	+	5	"
Kutija sa 5 ampula po 2 doze	"	+	5	"

Kraj: ..... Datum cepljenja: .....

Priimek in ime: .....

Točen naslov: ..... Datum rojstva: .....

Ustanova: ..... Cepitelj: .....

S I M P T O M I	D N E V I P O C E P L J E N J U								
	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Temperatura									
Vnete oči									
Nahod									
Kašelj									
Izguba apetita									
Nerazpoloženost									
Obnemoglost									
AJ	Samo na obrazu								
XZ	Samo na vratu								
ZUU	Obraz, vrat in trup								
IZPU	Obraz, vrat, trup in udi								

Kdo je dal podatke o vakcinalni reakciji:

Opombe:

Kraj: ..... Datum cepljenja: .....

Priimek in ime: .....

Točen naslov: ..... Datum rojstva: .....

Ustanova: ..... Cepitelj: .....

S I M P T O M I	D N E V I P O C E P L J E N J U								
	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Temperatura									
Vnete oči									
Nahod									
Kašelj									
Izguba apetita									
Nerazpoloženost									
Obnemoglost									
AJ	Samo na obrazu								
XZ	Samo na vratu								
ZUU	Obraz, vrat in trup								
IZPU	Obraz, vrat, trup in udi								

Kdo je dal podatke o vakcinalni reakciji:

Opombe:

NAVODILA ZA UPORABO ŽIVEGA LIOFILIZIRANEGA CEPIVA PROTI MORBILOM

Smejo se cepljiti vsi otroci od izpolnjenih 8 mescev dalje in ki zanje ne veljajo kontraindikacije:

- 1) če je tri njih možno spremijati vakcinalno rekacijo med 6. in 14. dnevom po cepljenju;
- 2) če 6 tednov pred cepljenjem niso prejeli gama globulinov ali pa transfuzije krvi.

Predvsem je priporočljivo cepljiti otroke ki bi jim želeli prihraniti težek poškodovanec ali pa komplikacije po ošpah, otroke v otroških kolektivih in otroke zaposlenih mater.

Kontraindikacije:

- 1) levkemije, limfomatoze in druga generalizirana maligna obolenja;
- 2) terapija s steroidi ali s ciklostatiki, obsevanje z RTG in drugimi žarki;
- 3) febrilna obolenja;
- 4) floridni rahiitis;
- 5) akutne nalezljive bolezni in rekovailesanca.

Metode cepljenja:

- pri zdravih otrocih: enkrat injiciramo 0,5 ml raztopljene vaccine subkuteno v nadleht;
- pri otrocih, alergičnih na jajčni globulin: enako, le z istočasnim dajanjem antihistaminičnikov;
- pri otrocih, ki imajo v anamnezi febrilne konvulzije in pri okvarah CŽS dajemo istočasno gama globuline (0,2 – 0,8 ccm);
- otroke - diabetike lepimo ob i točasni hospitalizaciji.

S T A R Š I ,

OTROKE LAJKO OBVARUJETE OŠPIC !

Po svetu in pri nas so ošpice še vedno ena od najpogostejših virusnih nalezljivih bolezni. Prenašajo se s kapljično infekcijo; sprejemljivost zanje je splošna, kužnost zelo visoka.

Že normalno potekajoče ošpice bolnike zelo prizadenejo, pogosto pa se bolezni pridružijo še vnetja srednjega ošesa in dihal ter celo možgan. Hude in komplikirane ošpice lahko zapuste trajne okvare. V zadnjih desetih letih je v Sloveniji za ošpicami umrlo 50 otrok.

Pred nekaj leti je uspelo izdelati cepivo proti ošpicam. Cepljenja so bila že dokaj na široko izvedena v Britaniji, na Japonskem, v Nemčiji, SZ in ZDA. Poročila o rezultatih cepljenj z živim cepivom so zelo ugodna.

Imunološki zavod v Zagrebu je pripravil in preizkusil cepivo proti cšpicam; na voljo je v zadostnih količinah. Za pridobitev odpornosti zadostuje enkratno cepljenje s tem cepivom.

Po cepljenju se pri približno 25 % cepljenih pokaže reakcija, ki posnema zelo blago obliko ošpic: otroci imajo vročino okrog 38°C vnete oči, nahod, nekateri pa tudi izpuščaj, splošno počutje cepljenih pa je dobro.

Če se boste odločili, da bo vaš otrok med cepljenimi, vas prosimo, da otroke med šestim in ~~štvetim~~⁽⁴⁾ dnem po cepljenju opazujete in opišete njegovo počutje v dispanzerju, kjer bodo zanj izpolnili evidenčni list.

Cepljenje proti ošpicam bo vašega otroka obvarovalo pred bolezni jo prav tako, kot je to že poznano za cepljenja proti oslovskemu kašlu, davici, otroški paralizi, tetanusu, kozam in tuberkulozi.

Cepljenje proti ošpicam po zveznem zakonu še ni obvezno, zato je potreben vaš prispevek.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
REPUBLIŠKI ZDRAVSTVENI CENTER
LJUBLJANA, TRUBARJEVA 2
POŠTNI PREDAL 260 – TELEFON ŠT. 21-781 do 21-784

Številka: 03-

130/10

Ljubljana,

Poslano Republiškemu zavodu za počesarstvo in varovanje

Zaradi visoke obolenosti na očpičem (letno prijavljenih povprečno 4000 primerov, letos pa že v prvi polovici leta 4.905) težkega poteka bolezni in številnih komplikacij, ki puščajo tudi trajne posledice sicer s veseljem sprejeli vest, da Immunološki zavod proizvaja živo attenuirano cepivo proti očpičem in da je to cepivo že registrirano.

Po posvetu s strokovnjaki pediatri in infektolegi ter predstavniki regionalnih zavodov na zdravstveno varstvo smo se odločili uvesti cepljenje proti očpičem v naši republike.

V prvem letu bi v to cepljenje zajeli samo toliko otrok, kolikor jih je nadno kontrolirati v času ko se ev. pokaže postvakanalna rastevka.

Smetemo, da bo cepljenje z tem ko bo začetilo otroke pred boleznijo in njenimi posledicami- prepričilo tudi težave, ki se v senci a mirjanjem očpic pojavljajo v otroških kolektivih pa tudi v podjetjih napočlenih mester, ki najne zaredi nege otrok inostenjajo in dela.

Upamo, da boste cepljenje proti očpičem, ki bo sicer prvo leto organizirano na prostovoljni podlagi sprejeli s polnim razumevanjem in mi dali vso podporo pri organizaciji in izvedbi.

adp. 26/9.69

Vodja enote za epidemiologijo:
Prof. dr. Milko Bedjanič

T. Bedjanič

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
REPUBLIŠKI ZDRAVSTVENI CENTER

LJUBLJANA, TRUBARJEVA 2
POŠTNI PREDAL 260 - TELEFON ŠT. 21-781 do 21-784

Številka: 14- 344/1
26/9-1967
Datum:

D = Miklošičeva

ZAVAROVALNICI
- v roke tov. direktorja -
L J U B L J A N A
Miklošičeva 10

ZADEVA: Imunizacija - zavarovanje pred posledicami

Zavod SRS za zdravstveno varstvo namerava organizirati neobvezno imunizacijo (cepljenje) proti ošpicam in pri tem tudi glede tega realizirati določbo 20. člena temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju neležljivih bolezni (Ur.l.SRJ, št. 17/64) o zavarovanju pred event. škodljivimi posledicami.

Zgolj zaradi informacije sporočamo, da nameravamo omenjeno neobvezno imunizacijo uvesti zaradi preprečevanja drugih obolenj, ki se pojavljajo v zvezi z ošpicami in tudi zaradi zmanjšanja izostanka zaposlenih žena od dela v primerih obolenj njihovih otrok. Za začetek nameravamo imunizirati okoli 5000 otrok.

Če je vaša zavarovalnica interesent za tovrstno zavarovanje, vas naprošamo, da se vaš pooblaščeni zastopnik zglasí na epidemiološkem oddelku tuk. zavoda, Ljubljana, Trubarjeva 2/II soba št. 43-47 zaradi razgovora o izvedbi zavarovanja.

Direktor
doc.dr. Saša Cvahtec

Miklošič

Republiški javod za področje varstva
človeka proti epidemijalnemu
zdravju

Stev.:

Datum: 24. II. 1965.

Tovnacanje o obvezničnem cepljenju medicinskega poselja proti kocau - po 10. členu, točka 3, pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije proti malerijiniim bolezniom.

Na petrakov epidemijolog SFRJ, ki je ji moral v Izvenem parodon za področjevarstvo varstvo v Beogradu, dne 15. in 16. XII. 1966 je bil sprejet sklep, da se mora obvezno cepliti proti kocau vse področjevarstveni poselje (resen posudilnic in parodon za obveznocepljenje Tlc). Takino splošno cepljenje vsega področjevarstvenega poselja je danes smotra pa najnovejšo tehniko preventivnih ukrepov. Vsekodnevni bolniki bo sledil pod imunizacijskimi linijami. Ne moremo pre soditi, kje sin v kakšni področju varstva postanek je bojevljiv. Zaradi je mora imunizirati celotno področjevarstveno poselje.

Mer je v letosnjem turističnem letu predviden znaten porast tujih turistov, pristopite čimprej k cepljenju. Revakcinacija je obvezna vsake tri leta.

Obvezno prosimo, da ceplite proti tifusu - palatifusu vse poselje, ki je niso bile cepljene proti tem bolezni in poslatere je cepljenje obvezno po 34. členu pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije proti malerijiniim bolezniom.

Predložena navedila po klicu planu in obveznicu, Izmeščajih in dodatnih imunizacijskih programov v DR Sloveniji za leto 1967.

Sestreljen:

1.

2.

3.

4.

5.

Vedja enote za epidemiologijo
Prof. dr. dr. Božidar Božičević

